

Genoeg water voor iedereen

eerlijk verdeeld - betaalbaar - schoon - duurzaam

“Of je nu rijk bent of arm, als je een dag niet drinkt heb je dorst”.

Niemand kan zonder water. Met genoeg en schoon water hebben we geen dorst, blijven we gezonder, kunnen we koken, werkt het toilet en is er landbouw, veeteelt, visserij en industrie.

Vandaag de dag is water niet alleen schaars, het is ook nog erg oneerlijk verdeeld. 25% van de wereldbevolking heeft geen toegang tot voldoende drinkwater. Vooral vrouwen in ontwikkelingslanden zijn daar de dupe van. Zij moeten steeds verder lopen naar een waterput.

Ook is er meer concurrentie om het gebruik van water tussen industrie, landbouw en drinkwater. Hierdoor stijgt de prijs van water waardoor het voor veel mensen onbetaalbaar wordt. Er ontstaan steeds meer conflicten over de verdeling van water tussen gebruikers en tussen landen. Verandering van het klimaat versterkt de waterproblematiek: grotere droogtes of juist meer overstromingen.

De toekomst ziet er niet rooskleurig uit. Als we niets doen heeft over 25 jaar de helft van de wereldbevolking onvoldoende drinkwater. In grote delen van de wereld, met name Afrika, zal geen landbouw meer mogelijk zijn omdat er te weinig water is voor gewassen en vee. Dat heeft grote gevolgen voor gezondheid en economie. Niet voor niets is schoon water één van de millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties.

Wat moet er gebeuren?

1. Iedereen heeft recht op water

Door alle landen moet erkend worden dat recht op water een universeel mensenrecht is. Pas dan kan iedereen toegang tot water afdwingen bij zijn regering.

2. Goed beheer van stroomgebieden

Her en der een waterput slaan werkt niet als water steeds schaarser wordt. Het gehele stroomgebied moet worden aangepakt. Dat betekent naast technische maatregelen vooral ook zeggenschap voor alle gebruikers, voldoende aandacht voor het milieu en voor de kwaliteit van het water.

3. Rechtvaardige verdeling

Het schaarse water moet eerlijk worden verdeeld. Bewoners van sloppenwijken hebben net zo veel recht op drinkwater als inwoners van elitewijken. Kleine boeren moeten, net als grote landbouwbedrijven, genoeg water hebben voor hun gewassen en vee.

4. Water is van iedereen

De eindcontrole over waterbronnen, verdeling van water en waterkwaliteit mag niet worden geprivatiseerd. Dat moet een taak van de overheid blijven. Bedrijven kunnen wel een rol spelen bij de aanleg en het onderhoud van watersystemen.

Wat doet ICCO?

ICCO ondersteunt programma's waarin direct gewerkt wordt aan:

1. Genoeg zeggenschap van de gebruikers

Waterprogramma's zijn pas succesvol en duurzaam als de gebruikers voldoende te zeggen hebben over het water. Boeren en consumenten moeten kunnen meepraten en besluiten over bijvoorbeeld waar en hoe regenwater wordt opgevangen, waar putten geslagen worden, waar kranen komen en wat voor sanitiatiesysteem er wordt aangelegd. Maar vooral ook hoe al die systemen worden betaald, onderhouden en beheerd. Sterke groepen van watergebruikers, die ook voor de belangen van vrouwen en armere families opkomen, zijn hard nodig. ICCO ondersteunt deze groepen door verschillende soorten trainingen, verbeteren van technische kennis en uitwisselingsprogramma's.

2. Duurzaam plan van aanpak

Samen met consumenten en boeren analyseren lokale partnerorganisaties eerst de huidige situatie in een stroomgebied. Er wordt gekeken naar hoeveel water er beschikbaar is (grondwater en regenval). Wat er nodig is voor huishoudens, voor landbouw, voor vee en voor industrie en of de verdeling wel eerlijk is. Daarna wordt er een plan van aanpak gemaakt. Dat kan bestaan uit verbeterde opvang van regenwater, rijke boeren aanspreken op verspilling van water, meer aandacht voor goed gebruik van het grondwater, efficiënter gebruik van drinkwater en/of aanleg van goede sanitiatiesystemen en waterzuivering. Altijd wordt er gekozen voor technologieën die lokaal goed bruikbaar zijn. Ook worden kosten en baten eerlijk verdeeld tussen de verschillende groepen gebruikers. Alleen zo wordt het plan duurzaam en komt er genoeg en schoon water beschikbaar voor iedereen.

3. Eerlijke waterwetten

Recht op water voor iedereen kan alleen worden gerealiseerd als er wetten bestaan die garanderen dat water eerlijk verdeeld wordt tussen gebruikers en tussen landen. Vervolgens moeten deze waterwetten ook nog worden toegepast. Zowel op lokaal, nationaal als internationaal niveau valt er nog veel te verbeteren. ICCO ondersteunt organisaties die goed en effectief lobbyen voor eerlijke waterwetten.

4. Voldoende aandacht voor klimaatverandering

Meer overstromingen en droogte zijn in vele gebieden al realiteit. Vooral kwetsbare groepen worden getroffen. In de waterprogramma's houdt ICCO rekening met de gevolgen van klimaatverandering. In laaggelegen gebieden worden dijken aangelegd; in droge gebieden worden meer waterreservoirs gebouwd.

“Natuurlijk mag het bedrijfsleven helpen, maar ze moeten het niet voor het zeggen krijgen”

Met wie werkt ICCO samen?

1. Partnerorganisaties

Samen met organisaties in het Zuiden werkt ICCO aan concrete waterprogramma's in ontwikkelingslanden en ondersteunt deze organisaties als ze actie voeren tegen bijvoorbeeld watervervuilende mijnbouw.

2. Nederlands Waterplatform

ICCO is lid van het NGO platform van de Nederlandse watersector. Het platform volgt de ontwikkelingen en activiteiten van het Nederlandse bedrijfsleven en drinkwaterbedrijven kritisch en komt met suggesties voor het oplossen van de wereldwijde waterproblematiek.

3. Onderzoeksinstituten en universiteiten

ICCO maakt gebruik van onderzoeksfaciliteiten en technische kennis. Met de Wageningen Universiteit werkt ICCO ondermeer samen op het gebied van waterrechten voor inheemse volken in Latijns Amerika. TNO ontwikkelt voor een partnerorganisatie efficiëntere boormethodes en verbetert de controle van de kwaliteit van het opgepompte drinkwater.

4. Waterorganisaties

ICCO werkt samen met gespecialiseerde waterorganisaties als, A4all, Both Ends, Ecumenical Water Network, Practica Foundation en PROTOS. We maken gebruik van elkaars specifieke kennis, voeren samen waterprogramma's uit en lobbyen voor het recht op water.

5. Bedrijfsleven

Met Nederlandse en lokale waterbedrijven zoeken we naar mogelijkheden om gezamenlijk maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Met het drinkwaterbedrijf Vitens bekijken we hoe de drinkwatervoorziening in sloppenwijken in Ghana kan worden verbeterd.

Het ritme van droogte en armoede doorbroken

Ver weg van het moderne India ligt in het uiterste noordwesten de ruige streek Rajasthan. De bossen, vol tijgers, zijn lang geleden verdwenen, vruchtbare gronden weggeërodeerd. Het klimaat is onvoorspelbaar, soms vallen de regens mooi verspreid over het landbouwseizoen, dan weer valt er vrijwel geen regen of valt alle regen in een paar weken.

“Voor het eerst in jaren heb ik genoeg water voor mijn gewassen”

In het droge seizoen, als er op het land niets te doen is, gaan de bewoners van deze streek tegenwoordig niet meer op zoek naar werk in de stad, maar werken ze aan het verbeteren van de watervoorzieningen in hun gebied. Ze bouwen waterreservoirs zodat in het regenseizoen meer water wordt opgevangen. Op kale hellingen planten ze struiken zodat erosie geen kans krijgt en de regen het bodemwater aanvult. Bij huizen leggen ze drinkwater- en sanitatiesystemen aan. De lokale partnerorganisatie Seva Mandir ondersteunt de uitvoering van al het werk. Zo veel als mogelijk wordt er samengewerkt met de lokale overheid. De families maken gebruik van beschikbare subsidies voor waterprogramma's maar pakken tegelijk ook corruptie aan en zetten de overheid onder druk voor een eerlijker verdeling van het water tussen grote en kleine boeren en tussen landbouw en industrie. Door naast de waterprogramma's ook te werken aan landbouwvoorlichting, gezondheidszorg en onderwijs zorgt Seva Mandir voor een totaal aanpak. Hierdoor wordt niet alleen het ritme van de droogte maar ook het ritme van de armoede doorbroken.

Samen werken aan water

In Madagaskar heeft 85% van de plattelandsbevolking geen toegang tot schoon drinkwater en 92% geen toilet. Vooral kinderen worden daardoor ziek: ze hebben diarree of krijgen cholera.

In de afgelegen regio Vatovavy werkt ICCO samen met de Belgische organisatie PROTOS en drie lokale organisaties aan de verbetering van het drinkwater en de sanitaire voorzieningen. Waar voldoende grondwater is, worden waterputten geslagen en waar schoon oppervlaktewater is, wordt het naar de dorpen geleid. Altijd wordt eerst goed gekeken wat een duurzame oplossing is en of het water wel van goede kwaliteit is. Door de unieke samenwerking van de bevolking, organisaties en overheid worden in vijf jaar tijd in 120 dorpen drinkwatersystemen, toiletten en afvalwatersystemen aangelegd. Ook krijgen gebruikers in die periode voldoende technische kennis over onderhoud en leert men alles over het belang van schoon drinkwater en goede sanitatie voor de gezondheid. De resultaten zijn spectaculair. De kindersterfte door diaree en cholera verdwijnt. Het ziekteverzuim op school en werk neemt sterk af. Door het programma verbeteren de levensomstandigheden van 100.000 mensen.

Postbus 8190
3503 RD Utrecht

T (030) 692 79 79
E info@icco.nl
I www.icco.nl

ICCO partner van ondernemende mensen

ICCO werkt samen met mensen en particuliere organisaties in ontwikkelingslanden die zich inzetten voor een rechtvaardige en duurzame wereld.

Deze samenwerking heeft veel opgeleverd. De toegang tot eerste levensbehoeften zoals water, medische zorg, onderwijs en voedsel is verbeterd. Mensen hebben een beter inkomen of krijgen een microkrediet om een eigen zaak te beginnen. In veel landen worden de rechten van mensen nu beter beschermd.

Maar we zijn er nog niet. Gebrek aan water, ondervoeding, slechte gezondheidszorg, schendingen van mensenrechten en oneerlijke handel komen nog steeds op grote schaal voor. Daar leggen wij ons niet bij neer.

Een betere wereld is mogelijk. Maar die verbeter je niet in je eentje.

Deelt u onze idealen? Samen werken aan een rechtvaardigere wereld. ICCO biedt mogelijkheden voor particulieren, stichtingen, bedrijven en jongeren. Meer weten? Kijk op www.icco.nl en wordt een ondernemende partner in internationale samenwerking.

ICCO is dé interkerkelijke organisatie voor ontwikkelingssamenwerking. Zij is opgericht in 1965 en steunt ruim negenhonderd partnerorganisaties in alle continenten. Hierin wordt nauw samengewerkt met Kerk in Actie.

**KERK IN
ACTIE**

